

Kuulsuste paraad Kunstihoones

Peale 1939. aasta prantsuse kunsti ülevaate-näitust samas paigas on Eestis esmakordselt ühel näitusel koos nii palju rahvusvaheliselt kuulsaid kaasaegseid kunstnikke. Kuid vaieldamatult on tegemist kunstisünnimusega, mis on märkimisväärne ka Baltikumi ulatuses.

Elektronilist meediat peamiselt videokunsti kujul esitava Tallinna Kunstihoone näituse komplekteris Soome Kaasaegse Kunsti Muuseum. Mitmed tööd ostis muuseum möödunud aastal Helsingis toimunud näituselt ARS 95, sealhulgas näitusel ainsana eesti videot esindava Jaan Toomiku teose.

Video kui laias laastus kunsti

G A L E R I I

Näitus "Elektronilisi hargnemisi" Tallinna Kunstihoones

ja tehnoloogia süntees pole meilgi enam tundmatu eneseväljendus, kuid senini pole eesti publikul olnud võimalust oma kodus selle kunstiigi gurude loomingut näost näkku näha. Seetõttu peab valiku tegijatele au andma, et nad kohutavalt kallite kindlustushindade kiuste julgesid Tallinna tuua selliste kunstnike tööd, nagu ameeriklased John Baldessari, Bruce Nauman, Richard Serra, Jenny Holzer, Bill Viola, Gary Hill. Valik nende töödest moodustab asjatundliku sissevaate videokunsti ajalukku, kus Ameerika on pidevalt esimest viiulit mänginud. Tüüpiliselt

Ameerika ühiskonnale, kus ka kunstilised seisukohavõtted on politiseeritud, pakuvad kunstnikud mitmesuguseid ideoloogiaid või analüüsivad ühiskonda. Holzer on feminist, Nauman seotud *gay sensibility*ga, Serra vaatleb massidele mõeldud televisiooni meelelahutusprogramme, Hill teksti ja lugeja ebaadekvaatset suhet jne. Jääb vaid kahetseda videokunsti esimese suure nime Nam June Paiki puudumist, mingil määral korvab seda üsna värske dokumentaalfilm Paikist endast.

Lääne-Euroopa videokunstist näeme duo Abramovic - Ulay ja Pariisis elava Ange Leccia loomingut – taas nimed, mis elektronilise ja *performance*kunsti tundjatele tutvustamist ei vaja.

Teise osa näitusest hõlmavad soome kunstnike tööd. Videost sai

juba 80. aastatel Soomes mitte ainult tõsiselt võetav kunsti tegemise viis, vaid ta muutus – nagu mulle kõrvaltvaatajana näib – peaaegu et üheks osaks soome kunstnike identiteedist. Pole asjatu meelde tuletada tehnoloogilist revolutsiooni Soome meedias viimase kümne aasta jooksul, milal meedia *high-tech* imago hakas aktiivselt täiendama video ja CD-ROMi tehniliste võimaluste ärakasutamise digitaalse esteetika arendamisel. Kui põnevate tulemusteni on soomlased oma töös jõudnud, näitavad kasvõi Juha van Ingen, Harri Larjosto, Pekka Nevalainen ja Marko Vuokola.

HARRY LIIVRAND

Näitus on Kunstihoones ja selle galeriis avatud 15. detsembrini.

EESTI VIDEOKUNTI TÄHTTEOS:
Jaan Toomik "Tantsides koju",
1995. Kaader videost.